

Täysistunto

Torstai 23.5.2024 klo 16.00—20.41

2.4. Suullinen kysymys EU:n yhteisestä velasta (Katri Kulmuni kesk)

Suullinen kysymys SKT 105/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Siirrymme eteenpäin. Ja toivon, että edustajat malttavat kuunnella, kun ministerit vastaavat niihin kysymyksiin, joita heille esitetään. — Edustaja Kulmuni, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.42 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa puhemies! Pääministerin haastattelutunnilla te, arvoisa pääministeri Orpo, kerroitte, että Suomi voisi tietyissä olosuhteissa tukea yhteisvelkaa. Kuitenkin vain päivää aikaisemmin puoluetoverinne, suuren valiokunnan puheenjohtaja Heikki Autto totesi, ettei Suomi kannata yhteisvelkaa.

Valtiovarainministeri Purra toi esiin samoin viikonloppuna, ettei edes kriisien varjolla saa luoda uutta yhteisvelkaa. Kuitenkin perussuomalaisten ryhmäpuheenjohtaja, edustaja Mäkelä on tuonut esiin, että kategorinen kieltäytyminen yhteisvelasta olisi väärä signaali.

Viime perjantaina suuren valiokunnan kokouksessa pyrimme saamaan Suomen hallituksen kannaksi selkeän kielteisyyden uusia yhteisvastuullisia velkamekanismeja kohtaan, mutta hävisimme äänestyksen. [Sanna Antikainen: Ettekö halua tukea Ukrainaa? — Juho Eerola: Onko siellä putinisti?] Hallitus suhtautuu niihin ainoastaan kriittisesti, ei kielteisesti, ja siinä on ero.

Arvoisa hallitus, suhtaudutte kriittisesti velkapaketteihin, mutta miten on, oletteko Suomen puolesta valmis lopulta hyväksymään tien uusille yhteisvastuullisille velkamekanismeille? Ja vastaukseksi riittää ”kyllä” tai ”ei”. [Jani Mäkelä: Miksi te suostuitte viime kaudella sellaiseen? — Juho Eerola: Mites se elvytyspaketti?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.43 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kanta yhteisvelkaan on kriittinen, eli se tarkoittaa kielteistä. Me vastustamme yhteisvelkaa, ja... [Välihuutoja — Naurua] — No hyvä, jos tämäkin oli yllätys jollekin, kun tämä on aika moneen kertaan todettu. — Mutta nimenomaan ja erityisesti [Keskustan ryhmästä: Kyllä vai ei?] emme hyväksy yhteisvelkaa sen tyyppisiin ratkaisuihin kuin mikä tehtiin covidin jälkeen elpymisratkaisuna.

Mutta ollaan nyt sen verran kuitenkin rehellisiä, että Ukraina muodostaa poikkeuksen. Ukrainan kysymys on eksistentiaalinen, se on olemassaolokysymys Ukrainan kansalle, Euroopan turvallisuudelle. Jos tilanne sen vaatii, niin kyllä meillä täytyy olla silloin joku

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2024 vp

mahdollisuus, mutta sitä ennen tässäkin asiassa on paljon asioita, joita voi tehdä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Onko Ukrainan asia keskustan asia?] Esimerkiksi tällä hetkellä on pöydällä Venäjän jäädytettyjen varojen ja niiden tuottojen käyttäminen Ukrainan tukemiseen. Kaksi kolme miljardia vuodessa ovat tuotot. Me voidaan ottaa 50 miljardia yhteistä velkaa näitä Venäjän varoja vastaan ja rahoittaa sillä Ukrainaa. Eli huoli pois tämänkin osalta, se on vasta aivan vihonviimeinen, mutta kyllä meidän pitää tässäkin asiassa ajatella ukrainalaisia, jotka siellä taistelevat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.44 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskusta tekee kaikkensa, että Ukraina saa tukensa. Ja niin kuin Suomi on tähänkin asti tehnyt, niin Suomi on aktiivinen ja kerää myös muita Euroopan maita huolehtimaan, että Ukrainaa tuetaan.

Mutta tämä yhteisvelka on nyt eri kysymys. Me suhtaudumme siihen periaatteellisesti. Me emme hyväksy sitä, että Eurooppa lähtee yhteisvelkaan. [Välihuutoja] Tämä eduskunta — hyvät perussuomalaiset — teki viime kaudella yhdessä, [Hälinää — Puhemies koputtaa] me keskusta ja kokoomus teimme, [Keskustan ryhmästä: Perussuomalaiset hyväksyy yhteisvelan!] valiokunnassa kannan, että elpymispaketti on kertaluontoinen, yhdessä kokoomuksen kanssa. [Arja Juvonen: Te hyväksyitte sen!] Ja me keskustassa muistamme, että tämä on tässä talossa selkeällä enemmistöllä hyväksytty. Mutta nyt, arvoisa pääministeri, teidän kantanne on edelleen epäselvä. Te sanoitte, että kriittinen on kielteinen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Niin, mitä kohtaa ette ymmärtänyt?] No miten sitten on, kun tuolla Euroopassa neuvottelette: oletteko te kriittisiä vai kielteisiä vai mitä tämä tarkoittaa? Suomalaisille on jäänyt nyt epäselvä kanta. Ja monessa kohtaa, missä Suomen kanta on ollut kriittinen, valitettavasti teidän hallituksenne kohdalla [Puhemies koputtaa] se on tarkoittanut hyväksymistä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.46 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Tuo ei ensinnäkään pidä paikkaansa, mitä tässä lopuksi sanoitte. Mutta sen lisäksi sanotaan nyt ihan selkeästi se, että Suomi ja Suomen hallitus vastustaa uusia yhteisvelkaan perustuvia rahoitusjärjestelyitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.46 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensin täytyy aloittaa sillä, että on tämä hieman surkuhupaisaa. [Vasemmistoliiton ryhmästä: No niin, varmaan ”edellinen hallitus”!] Nimittäin, kun se yksi elpymispaketti on hyväksytty, muistan ainakin, että tältä suunnalta salia varoitettiin, että silloin kun se kerran otetaan käyttöön, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä, mitä Kurvinen teki silloin?] sen riski tulee olemaan aina. Kun kerran Euroopan unioni rikkoo omia perussopimuksiaan, yhteisvelkaa, no bail-out -periaatetta ja niin edelleen, niin se voidaan ottaa käyttöön myös myöhemmin. [Keskustan ryhmästä: Ja nyt te taivutte!] Ja kyllä, on aivan totta, että tälläkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2024 vp

hetkellä Euroopan unionissa sitä tarjotaan ratkaisuksi tietyistä maista, erityisesti Etelä-Euroopasta, moneen eri asiaan, niin strategiseen autonomiaan, niin sosiaalisiin investointeihin, investointikuoppaan kuin moneen muuhunkin asiaan. [Eduskunnasta: Ja mitä te teette? — Perussuomalaisten ryhmästä: Vastustamme!] Hallituksen kanta tässä on täysin selvä: meille tällainen ei käy. [Keskustan ryhmästä: Se ei ole kielteinen!] Samaan aikaan olemme jo nyt Ukrainaa auttaaksemme kyllä ottaneet myös velkaa, [Mika Lintilä: Te olette kriittisiä, ette kielteisistä!] ja sitä ainakaan keskusta ei muistaakseni vastustanut. Elpymispaketin kaltaisia yhteisvelkainstrumentteja, epäsymmetrisiä tulonsiirtoinstrumentteja [Puhemies koputtaa] tämä hallitus vastustaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, Oras, olkaa hyvä.

16.47 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Pääministeri Orpo, te aivan oikein totesitte, että Ukrainaa pitää tukea. Ukrainaa pitää tukea Ukrainan itsensä takia, mutta Ukrainaa pitää tukea koko Euroopan ja myös Suomen turvallisuuden takia, [Keskustan ryhmästä: Näin on!] ja olisi hyvin epäviisasta asettaa tässä vaiheessa mitään ehdottomia rajoitteita Ukrainan tukemiselle. Kiitos tästä selvästä kannanotosta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Sopiiko keskustalle? — Keskusta kuuntelee!]

Te viittasitte myös Venäjän jäädytettyihin varoihin, ja eurooppalaisessa keskustelussa on ollut aika laajaa valmiutta hyödyntää näitten jäädytettyjen varojen tuottoja. Mutta se, mikä on ongelmallisempi kysymys, on se, voitaisiinko niitä jäädytettyjä varoja itsessään hyödyntää, ei pelkästään niiden vuotuisia tuottoja. Jos tässä onnistuttaisiin, sieltä saataisiin valtavan suuri, kipeästi kaivattu rahasumma Ukrainan tukemiseen, [Annika Saarikko: Juuri näin!] tilanteessa, jossa joudumme pelkäämään, että Yhdysvallat vetäytyy Ukrainan tukemisesta presidentinvaalien jälkeen. Pyytäisin valtioneuvostolta, jos voitte selventää: voiko Suomi edesauttaa ratkaisujen löytämistä siihen, että näiden Venäjän jäädytettyjen varojen pääomaa voitaisiin hyödyntää Ukrainan tukemiseen? [Sinuhe Wallinheimo: Hyvä kysymys, rakentava kysymys! — Keskustan ryhmästä: Mieluummin se kuin yhteisvelka!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.48 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää edustaja Tynkkystä hyvästä kysymyksestä ja ennen kaikkea tästä rauhallisesta tyylistä. Se oli ihan paikallaan varmasti tähän. [Juho Eerola: Se oli asiallista esiintymistä!] — Näiden jäädytettyjen varojen suhteen se on hallituksen näkökulmasta aivan selvä, että kun Venäjä hyökkää kolmatta vuotta Ukrainassa, tappaa ukrainalaisia, tuhoaa infrastruktuuria, pommittaa ja hävittää, niin kyllä se on oikeus ja kohtuus, että näitä varoja voidaan käyttää silloin Ukrainan auttamiseen, Ukrainan aseistamiseen ja Ukrainan jälleenrakentamiseen. Me ollaan ajettu tätä määrätietoisesti, ja nyt EU:ssa on jo esitykset pöydällä siitä, että näitä tuottoja voidaan käyttää Ukrainan tukemiseen.

Nyt tämä uusi, johon jo viittasin, että niitä tuottoja voitaisiin käyttää myöskin rahoittamaan velkaa Ukrainalle, joka voisi käyttää sen vaikka aseiden hankintaan, on erinomainen asia.

Minulle ja hallitukselle on aivan päivänselvä asia, että sitä tuhoa vastaan, mitä Venäjä on tehnyt, ei ole kahta kysymystäkään, etteikö olisi oikeus käyttää venäläisten rahoja niitten tuhojen korjaamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

16.50 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän kyllä hyvin, että keskustalla on huono omatunto. [Mika Lintilä: No kun meillä on omatunto!] Kävi viime kaudella niin, että keskusta vei väkisin läpi tämän elvytyspaketin eduskunnasta ja jopa rankaisi omia edustajiaan, jotka äänestivät sitä vastaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Näin tapahtui, mutta nyt keskusta käyttää tätä asiaa hyvin omituisella tavalla sisäpoliittiseen vääntöön. Suuri valiokunta päätti isosta linjapaperista, Suomen EU-avaintavoitteista. Te poimitte sieltä asian, joka ei edes kuulu siihen paperiin, ja aloitte tekemään sillä sisäpolitiikkaa. [Naurua — Mika Lintilä: Yhteisvelka ei kuulu!] Aloitte tekemään sisäpolitiikkaa myös Ukrainan kustannuksella. Tämä on aivan ennenkuulumaton toimintatapa keskustapuolueelta. Teidän pahan omantuntonne takia te toimitte näin.

Minä haluaisin nyt kysyä hallitukselta: miten me saisimme tämän asian niin selvästi selitettyä, että myös keskustapuolue ymmärtäisi, että Suomi ei lähde uusiin elvytyspaketteihin mukaan? [Välihuutoja — Mika Lintilä: Huikea kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.51 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän pitää varmaan tehdä sellainen EU-oppikirja, missä kerrotaan, että kriittinen tarkoittaa samaa kuin kielteinen. Mutta todetaan se nyt vielä kolmannen tai neljännen kerran tässä, että hallitus vastustaa, ei kannata, uusia yhteisvelkaan perustuvia elvytysratkaisuja tai vastaavia talouden elementtejä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.51 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan välttämätöntä, että me saadaan esimerkiksi nämä Venäjän jäädytetyt varat Euroopassa käyttöön Ukrainan tueksi, ja siinä kiritän ja kannustan hallitusta erittäin paljon, mutta yhteisvellassahan on kysymys paljon muusta. Kysymys on federalismista, liittovaltiokehityksestä [Juho Eerola: Jota te olette aina tukeneet! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja Suomen budjettivallan kaventamisesta, ja juuri sen takia edellinen eduskunta päätti, varsinkin kokoomuksen ja perussuomalaisten vaatimuksesta, ja se oli hyvä vaatimus, että tämä elvytyspaketti, mikä viime vaalikaudella tehtiin, on ainutkertainen ja kertaluontoinen. [Laura Huhtasaari: Se lukee siellä avaintavoitteissa! Miksi ette lukeneet?]

Olisikin nyt mukava kuulla, arvoisa puhemies, miksi hallitus on murentamassa tätä eduskunnan päätöstä siitä, että tämä elvytyspaketti oli kertaluontoinen päätös. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eihän ole!] Oletteko valmiita ottamaan yhteisvelkaa Euroopan unionille ilmastomuutoksen vastustamiseen, teollisuuden tukemiseen, yritystukiin — näihin eurooppalaisiin tavoitteisiin? [Vilhelm Junnila: Saisiko sen aapisen nyt?]

Herra puhemies! Haluaisin nyt, että valtiovarainministeri Riikka Purra, joka vastaa meidän budjettivallastamme, kertoisi: Mikä on hallitusryhmien suuressa valiokunnassa runnon ”kriittisen” kannan ero selkeään kielteiseen? [Puhemies koputtaa] Miksi te murennatte viime vaalikauden yksimielistä päätöstä? [Välihuutoja]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.52 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tänäänkin on huomattu, että oppositiolla on kyllä vaikeuksia ymmärtää täysin yksiselitteistä kieltä, jota ministeriäitiosta sanotaan. [Antti Kurvinen: Mikä on ”kriittisen” ja kielteisen ero? — Välihuutoja oikealta — Keskustan ryhmästä: Katsokaa sivistyssanakirjaa! — Onko tämä sama kuin ennen vaaleja annetut lupaukset, ”se ei meille käy”?] Vastataan teille, edustaja Kurvinen: Ei, hallitukselle ei käy tulonsiirtoihin, yhteisvelkaan, epäsymmetriseen fiskaaliunioniin, fiskaaliseen kapasiteettiin, ylipäättänsä erilaisiin rahastoihin, joihin perustuu maksuosuuksia, joissa toiset maat rahoittavat toisia, liittyvät järjestelyt. Ne eivät meille sovi.

Viime eduskuntavaalikaudella tosiaan hyväksyttiin nämä varsin kovat lausumat, jotka on käytännössä sellaisenaan siirretty tämän hallituksen ohjelmaan, joten kyllä, ne ovat hallituksen ohjelmassa. Sen sijaan te hallituspuolueena viime kaudella sanoitte ”kyllä” elvytyspaketille, [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin! — Keskustan ryhmästä: Vähän nöyryyttä!] mikä avasi tämän tien, että itsekin neljän viikon välein neuvostossa joudun näitä ehdotuksia vastustamaan. [Välihuutoja — Krista Kiuru: Miksi kanta on sitten vain ”kriittinen”? Miksi se ei ole kielteinen, jos siinä ei ole mitään ongelmaa?]

Kysymyksen käsittely päättyi.